

13 kwietnia 2023 r. odbyło się posiedzenie Podkomisji stałej gospodarki komunalnej. Na spotkaniu rozpatrzono Informację NIK o wynikach kontroli udostępniania osobom z niepełnosprawnościami mieszkań komunalnych zasobów mieszkaniowych gmin.

Od września do listopada 2022 r. NIK skontrolowała 35 jednostek z terenu 7 województw. Wszystkie skontrolowane miasta na prawach powiatów (było ich 19) posiadały wymagane dokumenty tj. wieloletnie programy oraz zasady wynajmowania lokali. W odniesieniu do zasad wynajmowania lokali NIK stwierdziła, że w 8 miastach zaistniały nieprawidłowości – m.in. brak określonych kryteriów dotyczących osób ubiegających się o przyznanie lokali, nie określono warunków, jakie musi spełniać lokal z niepełnosprawnościami. W odniesieniu do zasobu mieszkaniowego NIK stwierdził, że badana liczba mieszkań wzrosła o ponad 19% przy jednoczesnym zmniejszeniu zasobu mieszkaniowego kontrolowanych miast o ponad 5%. Przyczyną zmniejszenia tego zasobu była sprzedaż lokali na rzecz ich najemców. Ponadto miasta pozyskiwały lokale przystosowane do osób z niepełnosprawnościami poprzez inwestycje, modernizację posiadanych zasobów oraz korzystanie z lokali niebędących ich własnością. Dodatkowo, połowa miast realizowała inwestycje mieszkaniowe korzystając przede wszystkim z finansowania z Funduszu Doplát, jedna jednostka skorzystała z Funduszu Dostępności, a kolejna z dotacji z budżetu państwa. NIK stwierdziła również, że nowopowstałe budynki były w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a w przypadku starszych budynków miasta podejmowały działania w celu ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dla obiektów objętych kontrolą prowadzono książki osób niepełnosprawnych, ale w wielu przypadkach prowadzono je nierzetelnie. Poza dwoma budynkami, budynki odpowiadały wymaganiom niezagrożającym życiu lub zdrowiu, w dwóch przypadkach kontrolerzy zasygnalizowali kierownikowi jednostki problem. Kierownik był zobowiązany podjąć działania w celu zabezpieczenia i uregulowania danego stanu i takie powziął.

W danym okresie osobom z niepełnosprawnościami przyznano 991 lokali mieszkalnych. Średnio osoby z niepełnosprawnościami oczekiwały 3 lata i 3 miesiące na przydział lokalu. W 6 miastach wykryto nieprawidłowości, które dotyczyły m.in. nieodpowiedniej weryfikacji wniosków o najem oraz nieprzejrzystego sposobu przydzielania mieszkań.

W wyniku kontroli NIK oceniła, że skontrolowane miasta nie w pełni, lecz prawidłowo realizowały zadania z omawianego zakresu. W większości miast proces przyznawania mieszkań przebiegał zgodnie z zasadami przyznawania lokali, ponadto w 6 JST stwierdzono nieprawidłowości przy weryfikacji złożonych wniosków. Większość miast dbała w odpowiedni sposób o zasób mieszkaniowy.

Do Prezydentów i Wójtów NIK złożyła wskazówki dotyczące intensyfikacji działań.